

'ಕೆಲಸಾ ಮಾಡದನ ಪಗಾರ ಯಾಕ?'

ರಾಜಧಾನಿ ಬೆಂಗಳೂರು ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ನೇಮಕವಾದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಸಮಾಚಾರ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಕೆಲಸವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಚಿತ್ರಕಲೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯವಿತ್ತು. ಐವನಾ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬರು (ಪ್ರಾಯಶಃ ಚಿರಂಜೀವಿ ಸಿಂಗ್, ಅವರೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ನೆನಪು) ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದಾಗ 'ನನ್ನನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಸರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಕುಂಠೆ ಸುಮ್ಮನು ಸುಮ್ಮನ ಪಗಾರ ತಗೊಂಡ್ಲೆ ಆಗತ್ಯೆತಿ' ಎಂದು ಪಾಟೀಲರು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅವರನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಆ ಬಗ್ಗೆ ಪಾಟೀಲರು ಬಹಳ ಚಂದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಕೇಳಿದರಂತೆ 'ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು?' ಎಂದು. ಪಾಟೀಲರು 'ನಾಲ್ಕು ಮಕ್ಕಳು, ಒಬ್ಬ ಪುತ್ರ, ಮೂವರು ಪುತ್ರಿಯರು' ಎಂದರಂತೆ. 'ಅಲ್ಲೇ, ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ಕುರಿತ ಜಾಹೀರಾತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿ, ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರಾಗಿ, ನೀವೇ ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿ ಕೇಳಿದರಂತೆ. 'ಅದನ್ನಾ ಹೇಳಿದನಲ್ಲರೀ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಕಚೇರಿಯಾಗಲಿ ಕೆಲಸಾ ಇಲ್ಲಾಂತಾ, ಮತ್ತೇನ ಮಾಡ್ಲಿ ನಾ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡ್ಲೀ, ಹೆಂಡ್ಲಿ, ಮಕ್ಕಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರ್ತೇನಿ, ಅಂದ್ರೆ ನಾ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಸೋಂಡ್ಲಾಂ ಆಕ್ಲೇತಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಂತೆ!

ವಿಜಯಪುರ (ಜಿಲ್ಲೆ) ತಾಲೂಕಿನ ತಿಕ್ಕೋಟಾದಿಂದ ಐದಾರು ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದ ಧಂದರಗಿ ಗ್ರಾಮದವರಾದ ಪಾಟೀಲರು ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದರೂ 'ವಿಜಯಪುರ ಬಿಳಿಜ್ಜಾಳದ ಜವಾರಿ ರೊಟ್ಟಿ, ಖಾರಬ್ಬಾಳಿ, ಬದನಿಕಾಯಿ ಎಣೆಗಾಯಿ ಪಲ್ಯೆ ಮತ್ತು ಗಾಂವಟಿ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಿವಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಬಂಧಿಕರು, ಶಿಷ್ಯರು, ಹಳೆಕಾಲದ ಗೆಳೆಯರು ಸುಧಾರಿತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಪಾಟೀಲರು ನೇರವಾಗಿ ಜಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. 'ರೊಟ್ಟಿ ಗಂಟು, ಕೆನಿಮಸರಿನ ಬುತ್ತಿ, ಛಂದ ಆಡುಭಾಷೆನಾ ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದ್ಯಾಗ ಒಗದಾ ಬಂದೀಯೇನೋ ಭಾದ್ಯೂರಾ? ಇಲ್ಲಿ ಮಂದಿಗೆ ನಮಕಡಿ ಮಾತಂದ್ರ ಪ್ರಾಣ, ನೀವು ಅವರ್ ಹಂಗ ಮಾತಾಡಾಕ ಹೋದ್ರೆ ನಕಲಿಶ್ಯಮರಾಗತೀರಿ ನೋಡ್ಲೀ ಮತ್ತೆ...' ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮೂವರು ಸೋದರರಲ್ಲಿ ಎಮ್.ಬಿ.ಯವರನ್ನು ಅವರಪ್ಪ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲವಂತೆ. 'ಇಬ್ಬರು ಅರಿವೆ ಅಂಗಡಿ ನೋಡತಾರ. ಇವೊಬ್ಬನಾ ಹೊಲಾ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ' ಎಂಬುದು ಅವರ ವಿಚಾರವಾಗಿತ್ತು. ಎಮ್ಮಿ ಕಾಯಾಕ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಆದರೆ ಪಾಟೀಲರು ಮಾತ್ರ ದನಾ ಹೊಲದಾಗ ಬಿಟ್ಟು ಊರ ಅಗಸಿ ಸಾಲಾಗ ಬಂದು ಕಿಡಕ್ಕಾಗ ನೋಡಿಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಗೆಳೆಯನ ಪಾಟಿ ಇಸಗೊಂಡು ಅಕ್ಷರ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಒಬ್ಬ ಮಾಸ್ತರರು 'ಅವನನ್ನಾ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ' ಎಂದು ತಂದೆಗೆ ಹೇಳಿದರು. 'ಅವನು ಒಂಭತ್ತು ತುಂಬಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಆಗ್ಯಾವ, ಇನ್ನಾಕ ಸಾಲಿ ಬಿಡಿ ಮಾಸ್ತರ ಎಂದು ತಂದೆ ಹೇಳಿದರು. 'ಅವನು ನೇರವಾಗಿ ನಾಲ್ಕನೇ ತರಗತಿ ಹಚಿಗೊಂತಿನಿ. ಅಷ್ಟು ಓದಾಕ, ಬರ್ಯಾಕ ಬರ್ತದ ಅವನು' ಅಂದ ಮಾಸ್ತರ ನಾಲ್ಕನೇ ತರಗತಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಕೊಟ್ಟರಂತೆ.

1948-49ನೇ ಇಸ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಠದ ಶಾಲೆಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೀಗಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಲು ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಕಡಿಮೆ. ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಕಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿ ಜಿ.ಜಿ. ಆರ್ಟ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಸೇರಲು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋದರು ಪಾಟೀಲರು. ಆದರೆ ಪ್ರವೇಶದ ದಿನಾಂಕ ಮುಗಿದಿದ್ದರಿಂದ ಮರಳಿ ಊರಿಗೆ ಬರದೇ ನೂತನ ಕಲಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಸೇರಿಕೊಂಡರು.

ಮತ್ತೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಐದು ವರ್ಷದ ಕೋರ್ಸ್ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದು ಡಿ. ವಿ. ಹಾಲಭಾವಿಯವರ 'ಸ್ಕೂಲ್ ಆಫ್ ಆರ್ಟ್ಸ್'ದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡರು. ಮುಂದೆ ಕರ್ನಾಟಕ

ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಾವಿದರಾಗಿ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿ ದೊರೆಯಿತು. ಮೊದಲು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಸಮಾಚಾರ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನೇಮಕವಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ವರ್ಗ ಆಗಿ ರಾಜ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರ, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಮಿಂಚಿದರು. ಎಂಟು ಏಕವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರದರ್ಶನ, 13 ಗ್ರೂಪ್ ಷೋ, 25 ಕಲಾ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ, ಹನ್ನೆರಡು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಸಂಚರಿಸಿದ ಮಹಾನ್ ಕಲಾವಿದ ಪಾಟೀಲರು. ಅವರ ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಲಲಿತ ಕಲಾ, ಕೇಂದ್ರ, ಆಂಧ್ರ ಲಲಿತಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ, ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಆರ್ಟ್ ಗ್ಯಾಲರಿ, ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮುಲ್ಲ್‌ರ್ ಭವನ, ಚೆನ್ನೈನ ಒರಿಜಿನಲ್ ಆರ್ಟ್ ಸೆಂಟರ್, ಪೋರ್ತುಗಲ್ ಮ್ಯೂಜಿಯಮ್, ಜರ್ಮನಿ ಆರ್ಟ್ ಗ್ಯಾಲರಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿವೆ. ರಾಜ್ಯ ಲಲಿತ ಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಎಮ್.ಟಿ.ವಿ. ಆಚಾರ್ಯ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅವರು ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ವರ್ಣಶಿಲ್ಪಿ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಆರ್ಟ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದಾಗ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಪಾಟೀಲರು ಒಂದು ಶರತ್ತು ವಿಧಿಸಿದ್ದರು. 'ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನನಗೆ ವಿಜಯಪುರದಾಗ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದು ನನ್ನ ಹುಟ್ಟು ಜಿಲ್ಲೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕೊಡಿ, ಕ್ಯೂದಾಗ ಭಾಳ ಮಂದಿ ಅದಾರ' ಎಂದಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ವಿಜಯಪುರದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ಬಂದಾಗ ಅವರಿಗೆ ನೌಕರಿ ಕೊಟ್ಟ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲೇ ಕೊನೆಯುಸಿರು ಎಳೆಯುವುದಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯೊಂದು ವಿ.ಜಿ. ಅಂದಾನಿ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಲಿದೆ. ಕಲಬುರಗಿಯ 'ಐಡಿಯಲ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಆಫ್ ಆರ್ಟ್ಸ್'ದ ಗ್ಯಾಲರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಎಲ್ಲ ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ಜಠನದಿಂದ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಅವರ ಕುರಿತ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಚಿತ್ರವೂ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ.

'ಪ್ರಜಾವಾಣಿ', ದೀಪಾವಳಿ ಸಂಚಿಕೆ, 'ಮಯೂರ' ಸೇರಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕರ ಕೃತಿಗಳ ಮುಖಪುಟ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸಿದ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ಅವರದು. ಕನ್ನಡದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಹಿತಿ-ಗಳಾದ ಬೇಂದ್ರೆ, ಶಂಭೂ, ಎಸ್. ಎಲ್. ಭೈರಪ್ಪ, ಅನಂತಮೂರ್ತಿ, ಕಂಬಾರ, ಕಾರ್ನಾಡ, ಲಂಕೇಶ, ಚಂಪಾ, ಕುಂ. ವಿ. ಮತ್ತಿತರ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಜತೆ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸಿದ್ದರು. ಸಾಹಿತಿ, ಕಲಾವಿದರ ನಡುವಿನ ಜಗಳದಲ್ಲಿ ತಲೆ-ಹಾಕದೆ ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೆ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಒಡನಾಡಿದವರು ಅವರು.